

FRANCOSKA VLADA SKUŠA PODKUPITI HITLERJA

ANGLIJA IN FRANCIJA SKUŠATA PREGOVORITI HITLERJA, DA BI NE POMAGAL ŠPANSKIM FAŠISTOM

Anglija in Francija sta ponudili Nemčiji znatno pomoč. — Hitler se je posvetoval s svojimi svetovalci o bodoči nemški politiki. — Nemški kancler ima v rokah ključ do miru ali vojne v Evropi. — Mussolini ne pomaga več.

PARIZ, Francija, 25. decembra. — V najbolj senzacionalni diplomatski igri sta Anglija in Francija ponudili Hitlerju svoje zlato, ako preneha pomagati generalu Francu.

Diplomatski razgovori v Parizu, Londonu in Berlinu razpravljajo o naslednjem:

Ako Nemčija odpokliče svoje vojaštvo iz Španije in pusti, da general Franco sam izvede svoj boj, tedaj bosta Anglija in Francija Nemčiji pomagali, da se izvleče iz sedanjega žalostnega gospodarskega položaja.

Francoski vnani minister Yvon Delbos in angleški vnani minister Anthony Eden sta Hitlerju sporočila, da smatrata pošiljanje nemških vojakov na Španjo za resno nevarnost. To je bilo ono sporočilo, vsled katerega je Hitler opustil svoj načrt za dalje božične počitnice.

Berlinska poročila naznanjajo, da se bo Hitler zanesel s svojimi svetovalci posvetoval o bodoči nemški politiki v španski državljanski vojni. Hitler je poklical v Berchtesgaden gospodarskega diktatorja generala Hermana Wilhelma Goeringa, poslanca v Londonu Joachima von Ribbentropa, propagandnega ministra dr. Paula Josepha Goebbelsa, vojnega ministra generala Wernerja von Blomberga in mornariškega poveljnika admirala Ericha Raederja.

Hitler se mora prihodnje dni odločiti, ako sprejme francosko zlato kot posojilo za nakup surovin in živeža in odpokliče svojo armado iz Španije.

Hitler pa bo najbrže generalu Francu odpovedal svojo pomoč pod pogojem, ako mu Anglija in Francija obljubita, da bodo Nemčiji vrnjene kolonije.

Nemški poslanik v Londonu Ribbentrop je sporočil angleški vladi, da Nemčija v načelu sprejme predlog Anglije in Francije glede pošiljanja orožja na Španjo. Nemčija je pripravljena ustaviti pošiljanje vsakega orožja, razun aeroplanov. Vsled tega Francija upa, da bo takoj po Novem letu ustavljeno vsako pošiljanje orožja in vojaštva na Španjo.

PARIZ, Francija, 25. dec. — Ključ do vojne ali miru v Evropi ima Hitler v svojih rokah. Hitler ima pripravljenih 60,000 dobro izvežbanih vojakov, da jih pošlje na Španjo. Francoski vnani minister Yvon Delbos čaka, kaj bo napravil Hitler, ker ga je general Franco prosil, da mu pošlje na pomoč 60,000 vojakov.

Delbos je že prej posvaril nemškega poslanika grofa Johanna von Welzeka, da bo Francija prisiljena poslati vojaštvo madridski vladi, ako bo Hitler še dalje pošiljal vojake generalu Francu.

Delbos ima zanesljivo poročilo, da je pripravljenih pet nemških divizij, da odpotujejo na Hitlerjevo povelje na Španjo. Hitler stoji pred težko odločitvijo. Ako generalu Francu ne pošlje pomoči, bo Franco izgubil vojno. Tega pa Hitler nikakor neče, ker samo od fašistične Španske pričakuje dobiček, zlasti v dobavi surovin. Ako pa pošlje še več vojaštva generalu Francu, se bo Nemčija zapletla v vojno z Anglijo in Francijo, te vojne pa pri sedanjem skrajno slabem gospodarskem položaju ne bi mogla prenesti.

Mussolini je skoro popolnoma odtegnil svojo pomoč španskim fašistom, ko se je sporazumel z Anglijo glede Sredozemskega morja.

Ameriški letalci so maščevali napad

NEMČIJA BO OSUŠILA MOČVIRJA

V severni Nemčiji bo osušenih 250,000 akrov. močvirnatih zemlje. — Pri tem delu bodo zaposleni kaznjenci.

BERLIN, Nemčija, 25. dec. — Nemčija je pričela z največjim načrtom za osuševanje močvirnatih zemelj v severni Nemčiji v provincah Oldenburg, v Vzhodni Friziji in v Emslandu ob nizozemski meji. Po tem načrtu bo osušene več zemlje kot je bilo posušene v Pontine v Italiji.

Ko bodo osušena velika močvirja ob Severnem morju, bo Nemčija pridobila celo novo provinco. Po sedaj se je ob vilharnem vremenu po teh krajih razlivalo morje. Osušena pokrajina bo merila 250,000 akrov in bo na njej prostora za 5000 kmetij po 37 do 50 akrov. S tem si bo Nemčija zelo povečala pridelavek žita, ki ga ji vedno in posebno letošnje zimo primanjkuje.

Onstran meje so Nizozemci že pred stoletjem osušili zemljo in takoj na meji prehajajo rodovitna žitna polja v velika močvirja na nemški strani.

Toda tega dela ne bodo opravili moderni stroji, temveč človeška roka z lopatami in motikami. Delali bodo kaznjenci in vojaški delavci, ki so vpoklicani vsako leto.

Defo je bilo pričeto že leta 1934. Pri delu je zaposlenih 6000 kaznjencev, ki so nastanjeni v šestih taborih in 4000 vojaških delavcev v 30 manjših taboriščih. Da bo to delo dokončano, bo vzelo 12 do 15 let.

Prvi delavci so bili politični jetniki, katere pa je justično ministrstvo sedaj poslalo v koncentracijska taborišča v Dachau, Lichtenburg, Sachsenburg in Suza. Sedaj so pri delu zaposleni samo navadni kaznjenci. Te kaznjence ima pod svojim nadzorstvom justično ministrstvo in jih stražijo nazijski vojniki. Politični kaznjenci pa so pod nadzorstvom državne policije in jih straži posebna Hitlerjeva garda.

Taborišča so podobna vojnim taboriščem in so obdana z bodajo žico. Delavci stanujejo v lesenih barakah in okna nimajo železnih mrež. Zaradi težkega dela dobivajo boljše hrano kot pa politični kaznjenci. V taborišču vlada vojaška disciplina. Kaznjenci delajo po 9 ur na dan. Za prestopke ste določeno dve kazni: dve uri več dela, ali pa povratek v ječo. Navzlic temu, da je blizu nizozemske meje in je prav lahko pobegniti, le malokdo pobegne.

Advertise in
"Glas Naroda"

KUBA IMA ZOPET NOVEGA PREDSEDNIKA

Predsednik Gomez je bil odstavljen. — Inauguracija novega predsednika ni kazala nikakega sijaja.

HAVANA, Kuba, 25. dec. — Bivši podpredsednik polkovnik Federico Laredo Bru je bil zaprisežen kot novi predsednik Kube mesto Miguela Mariane Gomeza, ki je bil odstavljen. V nasprotju s sijajno inauguracijo Gomeza pred sedmimi meseci, je bila Bruova inauguracija popolnoma priprosta in ni bilo velike množice, ki bi pozdravljala s svojega novega predsednika.

Skoro celo dopolne je deževalo in le malo radovednežev se je zbralo na velikem trgu pred predsedniško palačo, kjer ste bili postavljeni dve stotni mornarjevi. Polkovnik Bru se je pripeljal z avtomobilom v spremstvu predsednikove straže.

Novi predsednik je bil zaprisežen v veliki dvorani predsedniške palače ob navzočnosti najvišjega sodišča in nekaterih diplomatov. Med diplomati je bil tudi ameriški poslanik Jefferson Caffery.

Bru je položil svojo zaprisego v roke predsednika najvišjega sodišča Juana Federica Edelmána. Novemu predsedniku v pozdrav je bilo oddanih 21 strel iz topa v trdnjavi Cabanas. Mornariška godba je na trgu pred palačo igrala koraknice in narodno himno.

Pri inauguraciji ni bil navzoč poveljnik kubanske vojske polkovnik Fulgencio Batista.

OBLEČENE ŽENSKE V AFRIKI

LONDON, Anglija, 23. dec. — Raziskovalec Rex Hardinge se je vrnil iz najtemnejše Afrike in je sporočil, da je našel več sto milj od civilizacije hotentotsko pleme, čegar žene nosijo obleke, ki je bila v navadi v Angliji pred 50 let. Žene drugih plemen v bližini pa ne nosijo nikake obleke. Hardinge je mnenja, da so misijonarji pred mnogimi leti uvedli evropsko obleko med to plemo.

ARTHUR BRISBANE UMRL

Včeraj zjutraj je umrl v New Yorku Arthur Brisbane, ki je bil najbolj plačan časnikar na svetu. Znani časopisni kralj W. R. Hearst mu je plačeval nad dvestotisoč dolarjev na leto. Star je bil 72 let. Podlegel je srčni kapi. Zapustil je ženo, sina in štiri hčere.

KITAJSKI PRETI CIVILNA VOJNA

Vojni minister je poslal ultimatum. — Premirje ne bo več podaljšano. Čanghsueliang mora izpustiti Čankajška.

ŠANGHAJ, Kitajska, 25. dec. — Dogodki na Kitajskem so prišli v senzacionalno stanje. Dames ali jutri se bo pričela državljanska vojna ali pa bo general Čankajšek nenadoma izpuščen.

Vojni minister Ho Jinčien je maršala Čanghsuelianga posvaril, da premirje ne bo več podaljšano.

"Ne glede na to, od katere strani pride prošnja za podaljšanje premirja," je brzojavil vojni minister, "ta prošnja ne bo upoštevana." Dalje je vojni minister naročil Čanghsueliangu, da Čankajška pošlje v Nanking, ali pa bo armada takoj pričela korakati proti Sianu.

Po zadnjih poročilih iz province Šensi uporniki razdirajo mostove, da bi bilo prodiranje vladne armade ovirano. Okoli Vejnana, 34 milj od Siana, je prišlo že do več spopadov med nasprotnima si armada.

NANKIN, Kitajska, 25. dec. — Pogajanja za osvoboditev generala Čankajška napredujejo zelo počasi in dr. T. V. Sung, ki vodi pogajanja za Čankajškovo ženo, že nekaj časa ni poslal nikakega poročila.

Vojno ministrstvo je mnenja, da maršal Čanghsueliang nalašč zavlačuje pogajanja in med tem pošilja svoje vojaštvo na strateške kraje. Vojaški krogi pa so prepričani, da je armada v stanu v kratkem zažestiti Čanghsueliangov upor. Prva naloga vladne armade je, da prepreči, da bi se maršalova armada združila s komunistično.

REPUBLIKANSKA STRANKA BO POSTALA MOČNEJŠA

WASHINGTON, D. C., 22. dec. — Predsednik demokratskega narodnega odbora James J. Farley je rekel danes časniškim poročevalcem: "Vsaka vlada mora imeti močno opozicijo, če hoče napredovati. Tu opozicije. Republikanska stranka se bo v prihodnjih štirih letih znatno opomogla, toda republikanci ne bodo zlepa tako močni, da bi porazili demokrate."

AVTOMOBILSKE NESREČE

Soglasno z Associated Press je izgubilo včeraj, na božični dan, v Združenih državah 229 oseb življenje v avtomobilskih nesrečah. Največ žrtve je bilo v državi Illinois.

V ZAMENO SO OBSTRELJEVALI GLAVNI STAN FRANCOVE ARMADE

MADRID, Španija, 25. decembra. — Yankee Escadrille, ki je najdržnejša zračna sila v španski vladni armadi, je poletela na božični večer nad fašistični glavni stan v Burgos, kjer je bilo ubitih 20 žena in otrok.

Karl von Ossietzky

nemški zagovornik miru, ki ga je bil dal Hitler zapreti v koncentracijsko taborišče, kjer si je nakopal težko bolezen — jetiko. Letos je bila Ossietzkyemu podeljena Noblova mirovna nagrada. Hitler ga je izpustil, in sedaj se zdravi v nekem zdravilišču.

BENEŠ ZA MIR

PRAGA, Čehoslovaška, 25. decembra. — V svojem božičnem govoru po radio je predsednik dr. Edvard Beneš izrazil upanje, da bo navzlic kritičnemu položaju v Evropi ohranjen mir.

"Na Čehoslovaškem smo prepričani," je rekel dr. Beneš, "da v Evropi zaradi Španske ne bo vojne in mislimo, da so domače težkoče v Franciji zelo pretirane. Ravno tako smo prepričani, da je Italiji mnogo lažje na tem, da je na kontinentu mir; ravno tako nam je znano, da ima Nemčija resne težkoče in je zato treba resno prevaditi zadnjo nemško ponudbo za prijateljske odnose."

"Ne mislimo, da se mora Evropa samo odločiti za fašizem ali pa za komunizem. Demokracija ima še vedno priložnost, da se vzdrži vprico ekstremnega delovanja."

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Ameriški letalci, katere je vodil Bert Acosta, so spremljali skupino aeroplanov s težkimi bombami, katere so vrgli na najbolj utrjene fašistične vrste. Aeroplani so tudi vrgli več sto vžigalnih bomb na hangarje in municijske skladišča okoli Burgosa, da bi uničili Francove aeroplane, ki so porušili že tretino Madrida.

Ko so se Madridčani proti večeru pripravljali, da obhajajo "čas miru na zemlji", so ne pričakovano prileteli nad mesto fašistični aeroplani in metali bombe na ljudi, ki so ravno prihajali v cerkve.

Pri tem napadu je bilo ubitih 20 žena in otrok in mnogo ranjenih. Zračnemu napadu se je pridružila tudi fašistična artilerija v Guadarrama pogorju in je vrgla na sredino mesto mnogo šrapnelov.

Ko je prišlo poročilo o tem napadu iz Madrida v Hendaye, so Acosta in njegovi tovariši opustili svojo namero, da bi obhajali Božič onstran meje v Biaritzu v Franciji ter zasedli svoje aeroplane in odleteli nad Burgos.

Z Acosta so bili Schneider, Lord in Barry.

MADRID, Španija, 25. dec. — V sredo zvečer so republikanci napredovali tri milje proti Boadilla del Monte na ozemlju, katerega so fašisti zavzeli v desetih dneh vročih bojev.

Republikanci so se sami odločili, da fašisti niso nudili nikakega odpora in vojaško poveljstvo sumi, da je general Franco s tem nastavljal past. Toda poveljnik mednarodne brigade general Emil Kleeber, ki vodi obrambo Madrida, je previden in ne bo prodiral dalje, ker bi mogoče zašel v kako past. Mesto da bi prodiral dalje proti Boadilli, je general Kleeber poslal na vsako važno postojanko ojačenja ter poveljnikom ukazal največjo previdnost. Mednarodna skupina se je vstavila, ko je dospela v Brunete. Boadilla se še vedno nahaja v fašističnih rokah.

Ponoči in proti jutru je republikanska artilerija skušala dognati, kje se nahajajo nove fašistične utrjene postojanke. Streljala je na kraje, kjer jih je domnevala, toda ni bilo nikakega odgovora. Republikanci pa utrjujejo svoje postojanke in čakajo, da se pojasni skrivnost, zakaj sovražnik ne nudi nikakega odpora.

Zaradi sovražnega obstreljevanja Madridčani niso imeli polnočnice, temveč so se zbrali okoli svojih radijev ter poslušali posebno polnočno mašo z Vatikana.

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakner, President

L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in
Kanado \$8.00
Za pol leta \$4.00
Za četrt leta \$2.00

Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za četrt leta \$1.75

Subscription Yearly \$8.00

Dopis brez podpla in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivašče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelja in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

NOVA KRIZA NA KUBI

Med kubanskim predsednikom Mignelom Gomezom in armadnim poveljnikom Batisto je nastal spor, ki pa ni samo spor med dvema osebama. V tem slučaju gre za dosti bolj važne in bolj temeljite stvari, namreč, če bo v bodoče na Kubi vojaška stranka določala notranjo in zunanjo politiko ali bo pa imela kaj besede demokratično izvoljena vlada.

Zelo majhno je število tistih španskih republik, v katerih se ljudstvo samo vlada. To pa ni vselej krivda prebivalstva. Ljudje so žrtve več desetletij trajajočega slabega gospodarstva, ki je stremelo za tem, da obdrži finančno izrabljani narod v nevednosti.

Povsem nekaj naravnega je, da nadomeščajo stare in osvojevalne diktatorje takimenovani "močni" možje, ki pa zelo kmalu nastopijo pot, po kateri so hodili njihovi predniki. Odkar se je Kuba s pomočjo Združenih držav osvobodila španske nadvlade, se je pojavljala v tej deželi revolucija za revolucijo. Da se je Kuba navzle temu gospodarsko razvijala, se je v prvi vrsti zahvaliti rodovitni zemlji, milemu podnebnju in ugodnemu zemljepisnemu položaju.

Kljub temu se je pa na Kubi pojavila depresija dosti prej kakor v Združenih državah, to pa zato, ker je po svetovni vojni cena sladkorja strahovito padla.

Po Machadoovem begu je dežela v splošnem še nekaj napredovala, prebivalstvo (poselno farmerski delavci) pa živi v veliki revščini in pomanjkanju.

Neposreden vzrok za spor med Gomezom in Batistom je treba iskati v drugih razvojih.

Batista je jezen na Gomeza, ker je proti njegovi volji oprostil dosti političnih jetnikov. Kot vrhovni poveljnik armade je hotel nekatere politične jetnike postaviti pred vojno sodišče ter jih v teku 24 urah postreliti. Gomez pa je bil odločno proti temu.

Naposled je pa treba tudi vpoštevati špansko vojno, ki ima velik vpliv na prebivalstvo. Del prebivalstva je za fašista Franka, pretežni del pa proti njemu. Tako daleč je prišlo, da so bile vržene v poslopje, kjer se tiska fašistični list "El Pais", bombe.

Batista hoče dobiti v deželi vso moč. Prepričan je, da se je bo lahko polastil, posebno ker je predsednik Roosevelt proti vsaki intervenciji v tej ali oni latinski republiki.

Glavno besedo imajo pa na Kubi ameriški kapitalisti. Če bo njim Batista povšeči, bo lahko dosegel svoj cilj, če ne bo pa Gomez vladal deželi, dokler ga ne nadomesti kak uspešen nasprotnik.

Zadnja poročila pravijo, da je bil Gomez odstavljen in da je postal njegov naslednik Federico Laredo Bru.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 18.38	Lir 300
\$ 11.70	Din. 500	\$ 27.57	Lir 500
\$ 22.00	Din. 1000	\$ 55.14	Lir 1000
\$ 44.00	Din. 2000	\$ 110.28	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVSEBNE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovolj jasno in boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00	morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.00	"	\$ 10.85
\$ 15.00	"	\$ 16.25
\$ 20.00	"	\$ 21.65
\$ 25.00	"	\$ 27.05
\$ 30.00	"	\$ 32.45
\$ 35.00	"	\$ 37.85

Prejemnik denarja v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NOVNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

TISKARNA TISOČA-KOV V MARIBORU

Studensko orožništvo je prišlo na sled ponarejevalski tolpi, ki je imela svojo tiskarno 1000 in 100-dinarskih bankovcev v neposredni bližini Maribora, v hiši posestnika Friderika Kolmana v Zgornjem Radvanju. Takoj je uvedla strogo preiskavo, ki je dovela do presenetljivih rezultatov.

V hiši posestnika Kalmana so odkrili pravo ponarejevalsko podjetje. Hišna preiskava je dovela do presenetljivih razkritij. Pod posteljo Friderika Kolmana so našli kopirni okvir in v njem še neizgotovljen 1000 dinarski bankovec. Kolman in njegova žena sta postala vsa zbegana in po oklevanju sta končno priznala, da se bavita s ponarejevanjem bankovcev.

Med zasliševanjem so orožniki začeli neko škratjanje žage. Postali so tudi pozorni, ko so videli veliko omaro, ki je zakrivala vrata. Takoj so odprli omaro in vstopili so v malo sobico. V tem trenutku sta skočila skozi okno, na katerem je bilo prežagano železje, dva neznanca moška. Sredi sobe je na tleh gorel kup papirja. Ko so to ogledali, so videli, da gore še nedovršeni 1000 dinarski bankovci. Soba je bila preurejena v pravo tiskarno. V njej so bili najmodernejši stroji, fotokemični aparat. Na mizah vse polno kemikalij, v kotu na tleh pa kup 100 in 1000 dinarskih bankovcev. Našteli so jih preko 1000, mnogo pa jih je zgorelo tako, da bi bili v tej "tiskarni" izdelali za okoli milijon dinarjev ponarejenega denarja. Bankovci so bili napol izgotovljeni in to zelo dobro, tako da bi se prav nič ne razlikovali od pravih. Po tem razkritju so orožniki aretirali posestnika Kolmana in njegovo ženo. Povedala sta, da sta neznanca 67-letni Franc Rupnik iz Maribora in 35-letni mesar Mihael Medved od Sv. Barbare v Slovenskih gorah. Rupnik ima zelo pisano preteklost. Šele julija je prišel iz kaznilnice, kjer je odsedel zaradi ponarejanja bankovcev 6-letno ječo. Po poklicu je fotograf in kot tak pravi strokovnjak v ponarejanju. Rupnik je bil tudi leta 1925 obsojen zaradi ponarejanja denarja na 5 let robije, tako da je zaradi tega predsedal celih 11 let. Peta član te ponarejevalske družbe je posestnik Franc Greif iz Hoč, ki so ga tudi aretirali.

ZLOČINCA LOVE

V vrhniški okolici se je pred dnevi potikal okrog 30 let stari moški, precej dobro oblečen, a poznalo se mu je, da prenočuje v seniku. Dolže ga, da je pretekli teden vlomil v Marincevo hišo na Planini pri Sv. Joštu nad Vrhniko. Pri vplomu so ga celo zalotili, a se jim je izmuznil, ker jih je ustrašoval s samokresom. Tudi orožniki mu niso mogli do živga. Ljudje mislijo, da je možak nevaren zločinec, ki je pobegnil čez meje. Policija pa domneva, da straši po vrhniški okolici, ki mu je dobro znana, znani Bradeško, tat in vlomilec in ki je pobegnil iz ljubljanskih zaporožev že pred leti. Doma je iz neke vasi pri Polhovem gradu.

ZBLAZNEL

na dan vrnitve od vojakov Mikec Ivan iz Zagorja. Dopoldne se je vrnil, popoldne pa ga je napadla stara bolezen, padavica. Napad je bil tako hud, da so nesrečnega mladeniča celo prevredili. Potem pa je začel besneti. Ukrotiti so ga s prsilnim jopičem in ga odvedli na opazovalni oddelk ljubljanske bolnice. Z nesrečnem sočustvujejo vsi, ki so ga poznali kot pridnega mladeniča.

TEŽKA NEZGODA REŽISERJA STUPICE

Po premijeri veseligr "Korajza velja" se je v svoji garderobi težko ponesrečil režiser inž. Stupica. Spodrsnilo mu je, da je padel. Pri padcu je zadell ob šipo, ki se je razbila. Zamaš je bil izredno močan in pri padanju je z levico tako nesrečno udaril po razbitem steklu, da si je prerezal glavno žilo. Takoj so ga morali prepeljati v bolnišnico, kjer sta mu dva zdravnika rano sešila.

POŽIG iz MAŠČEVALNOSTI

Te dni je na večer nenadoma zgorela hiša posestnika Detičeve Ivana, ki ima malo posestvece na Stanovskem, kake pol ure od Poljčan. Kakor sam pravi, domneva, da mu je zažgal nekdo iz maščevalnosti. Usodnega večera se je pri njem oglašil neki moški in ga prosil za prenočišče. Detičev pa mu je odklonil, češ, da ima samo

Iz Jugoslavije.

Tožba zaradi neplačane-ga banketa.

Pred novosadskim okrožnim sodiščem se je nadaljevala razprava proti mestni občini, ki jo tožil lastnik restavracije Sloboda za 19,093 Din, kolikor je stal banket ob prihodu prvega bana dunavske banovine Dake Popovića. Občina je banket naročila, ni ga pa plačala. Obravnava je bila preložena, ker je treba zaslišati nove priče.

Ustrelil ga je, misleč da je vlomilec.

V vasi Budrovec blizu Osijeka je bil ustreljen kmet Mato Kedačič, ko se je vračal pijan domov. Ustrelil ga je blizu njegove hiše stanujoči inženjer, misleč da je vlomilec.

Moderna vila s slamnato streho.

V zagrebški okolici so izginile zadnje slamnate strehe. Arhitekt Ibler pa gradi vilo, ki bo krita s slamo. Po njegovem mnenju je slamnata streha najboljša, ker sploh ne propušta vode in ker je tudi najcenejša. Proti slamnatim streham so ljudje zato, ker se boje ognja, toda slamo lahko impregniramo, tako da se sploh ne vname.

Samomor uglednega trgovca.

Iz Čakovca poročajo, da si je končal življenje ugledni trgovec Ivan Ravnika, star 40 let. Obesil se je na podstrešju. Vstal je kakor običajno ob sedmih zjutraj, se oblekel in odprl trgovino sredi mesta. Kmalu je pa neopazeno odšel na podstrežje, in se obesil. Ko ga je prišla žena v trgovino klicat k zajtrku, ga ni našla in takoj ga je začela s hčerko iskati. Mislila je prvi hip, da je odšel po opravkih ali k brivcu, pa ga ni bilo nikjer. Slednjic je odšla na podstrežje in ko je zagledala moža obešenega, se je onesvestila.

eno posteljo. Neznanec je nato odšel na seno. Ko se je znočilo, pa je kmalu začelo prav tam goreti. Tujca takrat seveda ni bilo več, s čimer bi bila Detičkova domneva potrjena. Pogorelec je bival v hišici sam. Hišico si je zgradil pred dobrima dvema letoma. Zdaj je pogorela do tal.

Velika afeta s pošiljanjem deklet v "baletno šolo" v Splitu.

Polagoma se razpleta velika afeta s pošiljanjem mladih deklet iz Zagreba v dozdnevno baletno šolo v Splitu. Splitska policija je že prej vodila preiskavo v tej zadevi in prvi uspehi se že kažejo. Eno žrtev so že našli. Gre v resnici za trgovino z dekleti in policija upa, da bo krivce kmalu izsledila.

Tujski promet v Dal-maciji.

Iz Splita poročajo, da je bila letos sezona tujskega prometa zelo ugodna. V primorski banovini je bilo 85,418 gostov. Število inozemskih letovisčarjev je poskočilo za 50 odstotkov. Dohodki 38 večjih turističnih krajev primorske banovine so znašali 40 milijonov Din. Samo občinske takse od tujcev so vrgle okrog 800,000 Din. Najbolje so letos odrezali Split, Makarska Hvar in Korčula.

Sin zaklal očeta.

V vasi Stari Slatnik, blizu Broda je Mato Lačič zaklal svojega očeta Gjuro. Oče in sin sta bila precej vinjena in ko sta prišla domov, sta se sprla. Sin je z žepnim nožem navalil na očeta in mu prerezal vrat, tako da je nesrečni oče kmalu izdihnil.

Smrt stoletne starke.

V Vuzeu je umrla 100 letna posestnica Marija Trampuš. Imenovana je najstarejša žena v Dravski dolini in je skozi 60 let živela pokojno po možu železničarju.

Gradnja železnice Varaždin-Koprivnica

Proga bo dolga 42 km in stroški bodo znašali 42,000,000 Din. Pot od Maribora preko Zagreba in Osijeka je dolga zdaj 4436 km, potem se bo pa skrajšala na 317 km. Nova železnica bo otvorena najbrž prihodnje leto poleti, najkasneje pa jeseni.

Toscanini v Zagrebu.

Najslavnejši zdaj živeči dirigent Artur Toscanini prispe v Zagreb, kjer bo dirigiral koncert zagrebške Filharmonije, na katerem nastopi tudi Zlatko Baloković.

PRVI PISALNI STROJ V TIBETU.

Ni bila lahka naloga izdelati na željo Ithasskega dalajlame pisalni stroj. Angleški inženjer ki mu je bila poverjena ta naloga, jo je odklonil, ko je izračunal, da bi moral imeti tibetski pisalni stroj več sto tipk. Česar si pa ni upal angleški inženjer, tega se je lotila ameriška tiskarna, ki je sprejela dalajlamovo naročilo in mu naredila stroj po njegovi želji. Še huje so bile pa skrbi, s prevozom. Skrbno zapakovani pisalni stroj je nastopil dolgo pot iz Indije preko Himalaje v Tibet. Po ozkih in strmih himalajskih stazah ga je spremljala močna straža. Tako je srečno prispel do glavnega samostana v Lhasi za debelim zidom, ki je še nedavno zapiral dostop na samo Evropo in Ameriko, temveč tudi njihovu blagu. Najbolj razširjena industrija v Tibetu je izdelovanje lamaističnih cerkvenih predmetov. 20 tisoč menihov je zbranih okrog dalajlame. Dalajlama, ki mora dopisovati z njimi, je prišel na misel preskrbeti si pisalni stroj in zdaj ga ima. To je edini pisalni stroj v Tibetu, kjer so se dolgo upirali pritisku civilizacije.

Peter Zgaga

ZLATA VALUTA

Recimo, da je bilo tako: Anglija, Francija, Amerika, Nemčija in Italija in vse druge države so se začele bati za svoje zlato. Druga drugo so smatrala za tatice. Da bi bilo konec tega večnega strahu, so prišle do sledečega sklepa:

— Vse zlato, kar ga imamo, odpeljimo na samotni otok v Pacifičnem oceanu. Tam ga spravimo v veliko jamo. V jamo naj bo zakopana naša zlata jamščina.

In res so izpraznile svoje državne zakladnice do zadnjega cekina. Banke so morale prispevati vse zlato, kar so ga imele v zalogi. Ljudem je bilo rečeno:

— Kdor ima kak zlat denar, naj ga zamenja do določenega dne. Po tistem dnevu ne bo imel tak denar nobene vrednosti.

Ljudje so se ustrašili svarila. Iz raznih skrivališč: iz žimnic, peči, loncev itd. so jemali svoje skrite zaklade in jih nosili vladji. V zameno so dobivali papirnati denar.

Proti samotnemu otoku na Pacifiku je odpelala ogromna ladja. Na ladji so bile vse zaloge zlata, kar so jih države premogle. Nikjer na svetu ni bilo nobenega zlata več. Vse je bilo zakopano in skrito na otoku.

In države so trgovale med seboj s papirnati nakaznicami.

Vršile so se velike trgovske transakcije. Če je Amerika kupila od Anglije za sto milijonov dolarjev blaga, ji je dala nakaznico, da pripada Angliji za sto milijonov dolarjev, ki je zakopano na otoku. V sličnem slučaju je Anglija isto storila, in Francija in Nemčija in ostale države.

Industrija se je razvijala, trgovina je bobnotno ovelela.

Ljudje so imeli vsega v izobilju. Nikomur ni bilo treba stradati, nikomur trpeti pomanjkanja.

To je trajalo trideset ali štirideset let.

Nekega dne so se pa hoteli državni zakladničarji nekoliko oddahniti in so vprizorili potovanje okoli sveta. Toliko državnih zakladničarjev je bilo na ladji, kolikor je držav na svetu.

In ko je bila izletna ladja sredi Pacifika, se je eden med njimi spomnil, da mora biti nekje v bližini otočič, na katerem so skrite zlate zaloge.

Pet dni in pet noči je iskal kapitan otočič, pa ga ni mogel najti.

— Kje je otok? Križ božji, kaj je z otokom? — so vzdihovali državni zakladničarji in si pulili lase. — Kaj je z našim zlatom, sveta nebesa?

Tam blizu, kjer bi moralo biti skrito zlato, je bil majhen otočič, na katerem je živel star sivolasi stariček, ki se je bil pred davnimi leti rešil z neke ponesrečene ladje.

Njega so vprašali:

— O že vem, kateri otok mislite, — je dejal stariček. — Pred tridesetimi ali štiridesetimi leti je divjal velik potres. Tisti otok je vzela noč. Pogreznil se je. Zvečer sem ga še videl, zjutraj ga pa ni bilo.

— Kaj bo z nami, kaj bo z nami? Kaj bo s svetovnim gospodarstvom in svetovno trgovino? — so vzkliknili državni zakladničarji. Vse zaloge zlata so šle rakom zvižgat.

— Otoka ni že trideset let, — je dejal stariček, — kako ste pa v teh tridesetih letih trgovali?

— S pomočjo papirnatih nakaznic, — so rekli.

— No, pa se zaneprej tako trgujte, — je svetoval stariček.

Državnim zakladničarjem se je posvetilo v glavi.

— Saj res — so rekli in so se pomirjeni vrnili domov.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vred naše dolgoletne skušnjave vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vsa potrebna preskrbiti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prekine za povratna doplajenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedoklajani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MAKSIM GORKI:

T A T

Deček, star kakih sedem let, se je že dolgo smukal okrog stojnice kramarja, ki je prodajal različno drobnarijo — glavničke, šetke, milo, denarnice. Kramar je baš prodajal mošnjiček dvema fantičema, ki sta si ga skrbno ogledovala. Nezaupljivo poslušajoč prepričevalne kramarjeve besede sta odpirala mošnjiček in si ga držala pred oči, potem sta ga pa položila nazaj in dejala odločno:

— Štirideset kopejk.
Posnemala sta se nekako med seboj — prvi je do drobnosti ponavljal kretnje drugega in vse njegove barantaje. Kramar je jima odgovoril ogorčeno.

— Štirideset! E. vidva! Saj me stane samega šestdeset kopejk! No, počakaj, — ju je zadrževal — petinpetdeset — hočeta?

— Štirideset kopejk — sta ponovila kupca v en glas. In znova se je začelo barantanje. Čeprav je bil kramar, mož visoke postave, rdečih las in lo kavega pogleda zaposlen, je z enim očesom neprestano opazoval vse dečkove kretnje. Pred stojnico so stali razen fantičev še trije ljudje, ki so opazovali kupčijo in deček, smukajoč se med njimi, je tudi opazoval prodajaleca. Bil je bos, na sebi je imel umazano in raztrgano jopico brez pasu in hlače, ki so bile nekoč inhašte, toda zdaj se je zdelo, da so narejene iz vreče. Na zagorelem, od koz razjedeno obrazu so mu žarele izpod čela sive drzne oči in njihov lesk je bil pohlepen.

— Na, pa naj bo, petinštirideset, — je zamahnil eden izmed kupcev z roko.
— Petinštirideset, — je ponovil kot odmev njegov tovariš in oba sta se s pričakovanjem v obeh ozrla na prodajaleca. Le-ta je nakremžil obraz in odgovoril žalostno:

— Fantiča, mar morem prodajati v izgubo? Saj morem tudi jaz jesti in piti, ženo imam in otroke. — Zaslužiti moram kopejko, mar ne?
— Kakor hočeš, — sta dejala kupca in se obrnila od stojnice. Za njimi so krenili tudi gledalci. Deček je izkoristil ta trenutek. Sklonil se je, zlezal med fantičema naprej, iztegnil naglo roko, pobral s stojnice kos mila in se hitro skobacal nazaj.

— Aha, cigan — je dejal kramar zmagovalno, držeč ga za nogo. Zgrabil ga je in potegnil nazaj. Deček se je zvijal kakor kača, upiral se je z rokami v tla, s prosto nogo pa v stojnico. Tedaj ga je rdeče-

lasi mušik zgrabil še za drugo nogo in potegnil k sebi. Pri tem je zadel deček z brado ob kamen tlaka in slednjič je obstal iz oči v oči pred kramarjem. Stojec med njegovimi koleno, krepko stisnjen z njimi in koščenimi prsti rdečelasega mušika je sesal deček razbito ustnico, pljuval kri in slino in čakal udano povešenih rok, držeč dlani na kramarjevih kolnih.

Od radosti žarečih velikih temnih oči in režeč se tako, da so se mu videli zobje skozi goste rdeče brke, si je kramar ogledoval dečka in molčal; najbrž je razmišljal o tem, kako bi kaznoval tatu.

Dečkove prsi so se neenakomerno dvigale in ramena so mi drgetala. Na obrazu se mu je poznal strah.

— No, no, — je začel kramar stiskajoč zobe. — Kaj naj pa počnem s teboj?

Deček je skomignil z rameni. — Ali naj te dam zapreti, ali pa naj ti navijem ušesa? Izbiraj... kar ti bolj prija.

— Oprosti, strček — je dejal tat plaho.
— Oprostim, naj ti praviš? Glej ga, no, glej. Kako naj ti pa oprostim, fante? Ukradel si mi blago, tat. Treba te je torej zapreti. Če odpustim tebi, enemu tatu, odpustim tudi drugemu in kdo bo potem sedel v ječi, povej mi, kdo?

— Strček, saj ne bom več, — je zaihtel deček prepričevalno.
— To zame nima nobene vrednosti. No, povej mi raje, kdo bo sedel v temni ječi, če bomo tatovom odpustili?

Deček je tiho zaplakal in solze, tekoče po njegovih licih, so pušale za seboj sledove.
— Govori, paglavci — kdo bo sedel? — je kričnil kramar in potegnil tatiča za uho.
— Ta-to-vi! — je odgovoril deček tiho, zadržuje ihtenje.

To je bilo menda kramarju všeč. Zadovoljno in glasno se je zasmel:

— Ah, ti cigan grdi, dobro si se odrezal. Tatovi... Bistroumen si fantek, zločinec bo iz tebe. No, povej, zakaj si ukradel milo?

— Strček, pri moji veri — nikoli več ne bom. Nikoli več ne bom kradel, — je zaklical deček.

— Tiho, ne kriči. Morda ti pa še odpustim, toda če boš kričal, pride redar in potem bo po tebi. Zgrabi te in vrže v ječo, v jama te stlači, a tam so podgane, žabe in kače vsak dan te potegne iz jame in našeskan boš.

Dečkova ramena se krčevito

to zadrževala in v široko odprtih očeh se mu je pojavila groza. Tat se je hotel iztrgati kramarjevemu kolenom, toda kramar je krepko stiskal njegova ramena s koščenimi prsti in ga trepljal po čelu.

— Glej ga no, glej, pobegniti se mu je zahotelo... No, povej, čemu si potreboval milo.

— Prodati sem ga hotel, — je odgovoril deček pokorno.

— Tako, prodal bi ga bil. No, kaj bi bil pa storil z denarjem?

— Kupil bi bil funt belega kruha... No, in malo steklenice... bavarskega piva.

— Glej ga, no — se je zasmel kramar — in kaj še?

— Nič več, denarja bi ne imel več, — je vzdihnil deček.

— Za milo dajo samo osem kopejk.

— Aha, ti torej ne kradeš pravič? No, da. Kako naj ti pa odpustim, če si tak falot?

Tat je povsili glavo in obmolnil.

— Kaj nimaš kruha doma?

Tat je vzdihnil, odkimal z glavo, in si razmazal z roko solze po obrazu.

— Mar ti, oče in mati ne dajeta kruha?

— Očeta nimam.

— Kje pa je?

— Ne vem.

— A mati?

— Ona neprestano pije.

— Tako, — je zategnil kramar. Dolgočasilo ga je že prekanje s tem fantičem. Celo razdehal je.

— Strček, izpušči me, — je dejal deček tiho in okrenil glavo, da je poljubil najprej eno, potem pa še drugo kosmato roko rdečelasega kramarja. Možu so bili ti poljubi všeč. Nasmešnil se je v brke. Za svoje zabavo bi bil dečka še vlekel za ušesa, pa se je bil že naveličal. Razen tega sta bili pa stopili k stojnici dve ženski z deklico. Kramar je vzdihnil:

— No, — pa pojdi!

Tat je kar poskočil od vesolja.

— Kam pa? Ne, počakaj, najprej ti navijem ušesc.

In z metodično enakomernimi kretnjami roke je začel rdečelasi mušik majati dečkovo glavo sem in tja. Komaj je dobro navil eno uho, je prišlo na vrsto drugo. Njegov obraz ni kazal nobenega zadovoljstva bil je brezbržen in šele ko je prisolil dečku tudi zausnico, je dejal:

— No, zljaj na pojdi. Toda pomni me! — Rdečega obraza držeč se z rokami za rdeča ušesa je deček odskočil nekaj ko-

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NABERATE NA A DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELJINE.

V Thomas, W. Va., je umrl Jos. Borštnik, star 46 let in rojen v Žujevem pri Cerknici na Notranjskem. Podlegel je rak.

Rudolf Štefanec, ki je bil pred kratkim v Calumet, Mich. povožen od avta, je toliko okrevljal, da je pred enim tednom zapustil bolnišnico v Lauriumu.

Življenje si je končal v Claridge, Pa., 52-letni Peter Financar. Našli so ga šele šesti dan po samomoru na samotni pol milje od njegove farne. Poleg njega je ležala puška.

MUHE

Pri mizi sede Španjolec, Anglež, Francoz, Nemec, Rus in Kitajec.

Na mizi so trije kozarci. V kozarcih je pivo. Španjolec, Anglež, Francoz, Nemec, Rus in Kitajec pogovarjajo. Nenadoma skozi odprto okno prileti muha zzzzz... Muha leti po sobi, se zaleti v steno in pade v kozarec Španjolca. Druga muha prileti in pade v kozarec Angleža. Tretja muha prileti in utone v kozarec Francoza. Četrta v kozarec Nemca, peta v kozarec Rusa in šesta v Kitajčev kozarec.

Španjolec se dvigne, vzame klobuk in ponosno odide.

Anglež vzame svoj kozarec, zlije pivo po tleh in zavpije natarkarju: "Natakar, prinesite mi drug kozarec!"

Francoz je silno nezadovoljen, kriči in vpije, se silno zaburja in razgraja... toda ostane pri mizi.

Nemec mirno, počasi vzame muho iz kozarca, vrže muho na tla in — spiije pivo.

Rus opazuje živalico, kako plave v kozarcu, in spiije pivo z muho vred.

Kitajec pa ves blažen najprej vzame muho iz kozarca — in jo poje... nato pa izpije še pivo.

rakov, naenkrat se je pa vrnil. Kramar je bil presenečen.

— Kaj imaš premalo? — ga je vprašal začudeno.

— Strček, — je dejal deček tiho in se proseče ozrl na njegov rdeči obraz, — daj mi kopejko.

— Stopi sem, — je dejal kramar in namršil obrvi.

— Nikita Jegorič, — je zaklical nekemu čez ulico, držeč dečka za roko. Deček je pogledal tja in zadržel. Čez ulico je prihajal strogi redar, držeč roko na sablji. Deček se je ozrl na kramarjev obraz. Bil je tudi strog. Tedaj se je od strahu sklonil in zaplakal. Glava mu je zlezla med ramena.

— Dragec, bodi tako prijazni, odvedi ga na policijo, — je dejal kramar redarju.

— Kaj je pa izmaknil? — je vprašal redar in prijel dečka za roko.

— Košček mila. Navihani fantič.

— Saj se že pozna, — je prikimal redar z glavo. Pojdiva, Miško, ali kako ti je že ime.

— Mitja. Hajdiva. Peš pojdeva — saj je blizu.

In odšla sta. Deček ni mogel dohajati redarja in poskakoval je po kamnih. Kramar je zrl za njima in zdehal.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

77

Potem je utihnil in delal s podvojeno vmemo dalje, kakor bi ne vedel povedati ničesar več. Kleesbergova pa s tem koncem ni bila zadovoljna. "In — kako se je zgodilo ono? S profesorjem Wernerjem?"

"Nekega poletnega dne — ob potoku sem ležal na travi med svojimi kosmi — sem zagledal ne daleč pred seboj tujega moža, oblečenega po mestno —"

"Wernerja?" je šepnila Gundi Kleesberg.

Forbeck je prikimal. "Širokokrajni klobuk je temno senčil ozki porasli obraz, iz katerega se je svetilo dvoje oči, ki sem se jim moral čuditi. Ne vem zakaj. Nikoli nisem čul dobre besede, nikoli bil deležen prijaznega pogleda. Tudi ji mož tam, ki sem se ga sprva nekoliko bal, je bil prvi človek, ki me je pogledal iz prisrčnega usmiljenja. Dolgo je stal pred menoj, ne da bi kaj spregovoril. Potem je stopil proti meni —"

Kakor bi se budil, je pogledal Forbeck kvišku — v bresnem drevoredu je stari puškonosec nekaj kričal, med njegov glas se je mešale tenko deklško vresčanje. Kiti je zdrknila z naslonjača, dočim se je Gundi Kleesberg molče zatapljala vase. Kričanje je rastlo. Od gradu je pritekel strežaj.

"Frie? Kaj se je zgodilo?"

"Moser ni bil zaprl vrata pri kletki in planinski orel, ki ga je milostni grof pred tremi leti prinesel z Medvedje stene, je ušel. V drevoredu sedi na brestu."

"O sveta nebesa! Če zve papa!" je zatarnala Kiti. "Pojdiva, gospod Forbeck. Orla moramo spet ujeti, ali pa bomo doživeli strašen dan mi vsi, ko se vrne papa domov!"

Forbeck je že vrgl paleto iz rok in tekel s Kiti in Friem proti drevoredu.

Gundi Kleesberg se je zdramila iz svoje zabljenosti in se prišla z obema rokama za frizuro, kakor da bi orel že stegal krenlje po njenih kitah. Obenem se je menda tudi ovedela, da je na svetu bitje, ki ga mora ščititi. "Kiti! Kiti!" Videala je, kako sta kontesa in Forbeck izginila za grajskim oglom in je v skrbah zakričala: "Toda otroka!"

Onadva nista čula. Brez sape sta pritekla v drevored in uzrla pod brestom štiri ljudi, ki so kričali vse križem: oskrbnico, Robertovega slugo, hišno in starega Moserja. Apneno bled jima je pritekel Moser nasproti.

"Toda Moser," je zavijala Kiti. "Kaj ste naredili? Papa bo divjal, če izve."

"Pri moji časti in zveličanju, jaz m-sem nič kriv!" je hlipnil starec. "In čisto nič se ne morem misliti, kako se je zgodilo."

"Obrnil sem ključ, tedaj me je nekdo poklical po imenu in ko se ozrem, stojim v drevoredu Zaunerjeva Lizika. Na čast in zveličanje, Lizika mi bo lahko izpričala — in. Marija in Jožef, tiča pogled! je zavpilo dekle. — Ko se ozrem na kletko, sem mislil, da me bo udarilo božje! Vrata stoji široko odprta in orel skače okoli po drevoredu. Ko hudič sem planil h kletki in rayno pravi čas sem zaprl vrata, da ni nšel ven še kateri drugi. Strgal sem jopico s sebe in stekel za orlom. Tedaj začne frfotati in se res požene kvišku gori na drevo. Pogledjte, kontesa, tam gori-le čepi."

Orel je sedel na veji s široko razkročenimi kremplji in s prihuljeno plosko glavo med perotni. Oči so se mu bliskale, ko je gledal zdalej gori v sonec, zdaj spet doli na krdelec ljudi, ki so brez pomoči kričali vsevprek.

"Kaj naj le storimo? Jezus, Jezus!" je tožil Moser. "Milostni gospod grof, spodaj me k vragu, če ne dobi orla!"

"Predvsem naj bodo ljudje tihi in pri miru," je dejal Forbeck. "Vsak hrup plaši orla še bolj kakor je že splašen."

Kiti je odločno ukazala: "Mir!" Utihihnilo so, ali od gradu sem se je čul javk Gundi Kleesbergove: "Kiti! Kiti!" Prihajalo je vedno bližje, toda nihče se ni zmenil za to, vsi so prežali proti orlu na drevesu.

"Ptič ne pozna moči svojih peroti," je rekel Forbeck proti Kiti, "drugače ne bi čepel tako mirno. Vajen je jetništva. Če ga spodimo, bo padel na tla. Da bi ga prijemali z roko, bi se utegnulo slabo obnesti. Z mrežo morda —"

"Frie! Veliki posttrvi sak! In lestvo!" je ukazala Kiti.

Frie in Robertov sluga sta stekla stran.

"Če se nam lov pone-reči, ne bo ostajalo nič drugega, kakor da ptiča nekdo ustrelj. — Če sfrfota čez zid in zaide v vas —"

"Gospod Forbeck ima prav. Kar ukaže gospod Forbeck, naj se zgodi!" je razsodila Kiti tako odločno, da ni bilo mogoče nič več ugovarjati. "Jaz bom očetu sama vse pojasnila. Urno, Moser, tecite po puško!"

DALJE PRIDE

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street

IZ ŠPANSKE DRŽAVLJANSKE VOJNE

Sola na trgu de la Constitution v Toledu je izpremenjena v razvaline. Težka fašistična artilerija jo je ves dan obstreljevala.

Poslovilno pismo

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

2

Vse prehitro zanj — in za Lono Strassman tudi — prideta do hiše, v kateri je stanovala. Šofer naglo skoči iz avtomobila, odpre vrata in pomaga Loni. Skrbno je podpira in svetloba pada iz avtomobila na utripajoče mišice njegovega obraza. Lonin pogled zadene njegovega in za trenutek si gledata oči v oči. Toda Lona je stala na trdih tleh in šofer jo mora izpustiti. Z uljudnim poklonom stopi nazaj in trdno stisne ustnice. Tedaj pa mu Lona, pokorec se nenadnemu občutku, z negotovim nasmehom ponudi roko.

"Neizmerno mi je žal, gospod Hennersberg, da se morate zaradi mene tako truditi, pa vendar sem vesela, ako me pusti dr. Friesen petljati domov, kadar je že pozno. Tukaj v tako oddaljeni nlici je tako čudno, kadar so izločena okna ugasnjena. In tedaj sem vedno vesela, ako imam vas za varstvo, dokler ne stopim v hišo."

Ludvik Hennersberg trdno, skoro krčevito, drži malo, goriko dekliško roko. Njene besede ga neizmerno osrečujejo in v svojih občutkih za trenutek pozabi, da je šofer. Skloni se nad njeno roko in jo pritisne k ustnicam.

"To je samo čast in veselje, ako vam morem storiti kako uslugo," pravi z zadržanim glasom, toda tako viteško, da se Lona začudi. Tudi poljub, ki ji je goril na roki, ker je žel snela rokavico, jo pripravi iz ravnotežja. Se enkrat mu pogleda v razvneti obraz, v njegove modre, globoke oči in svetla rdečica ji zalije obraz.

"Lahko noč," dahne Lona zmedeno, naglo odpre hišna vrata in izgine.

"Lahko noč!"

Ta pozdrav, ki je bil izgovorjen posebno iskreno, še vedno doseže njena ušesa.

Kot bi bežala sama pred seboj, zapre naglo vrata za seboj in steče po stopnicah. Hennersberg stoji kot kip in gleda skozi šipe vrat v svetlo vežo. Zapazil je Lonino zmedenost in se nemiren vpraša, ako naj se nad tem veseli, ali ne. Ali je ta njen nemir veljal možu — ali pa drznosti šoferja, ki se je upal poljubiti roko kot nejezi enak? Vedel je, da je bila Lona hči majorja, ki je po vojni vsled bede postal zastopnik neke zavarovalnice in je moral svoji hčeri dovoliti, da si je služila kruh, ker ga ni mogel več služiti. Toda Lona je bila doma v najboljšem in najplemenitejšem pomenu besede.

Toda — ali mu ni prijazno, kot enakopravnemu, ponudila roko? Ali ni s tem potrdila, da med ljudmi ne pozna razlike? To ga je tako zelo osrečilo, da se je spozabil in zavrgel svojo vlogo kot šofer, katero pa je bil prisiljen igrati.

Ali je veljala njena zmeda v resnici samo možu?

Z vzdihom zopet požene avtomobil in se odpelje. In celo vožnjo do kluba si dopoveduje, da naj bo pameten. Svoje sanje je moral opustiti, ni si smel dovoliti razkošja, da bi se zaljubil v to sladko, očarljivo dekle. Kam bi to prišlo? Samo do žalosti in srčnih bolečin. Mora biti pameten! Tako si prigovarja.

Nekaj časa zatem se vstavi pred klubom med drugimi šoferji, ki o njegovi srčni bolečini niso niti najmanj služili.

Lona naglo teče po stopnicah v tretje nadstropje. Tam odpre vrata v stanovanje svojih staršev. Njena mačeha, še vedno lepa in dostojanstvena plavalaska, ji na hodniku pride nasproti. Ostro pogleda v Lonin še vedno nekoliko rdeči in razvneti obraz.

"Dober večer, mama! Saj menda niste čakali na mene z večerjo?" vpraša Lona ko odloži suknjo in klobuk.

"Ne, ne, kaj pa misliš; to bi bilo vendar predolgo za papana. Saj vendar veš, da slabo spi, ako pozno večerja. Toda povej mi, Lona, kaj pa pomeni to tako nenavadno ljubeznivo slovo od dr. Friesenovega šoferja? Stala sem pri oknu, slišala sem, kako je avtomobil prihajal in sem hotela videti, če si ti z njim prišla. Tedaj pa vidim, kako ti je šofer prav prijazno pomagal iz avtomobila, da sta se spogledala kot zaljubljen par in da si mu ponudila roko, katero je kot kavalir pritisnil na svoje ustnice. Prosim te, Lona, saj vendar ne boš tako nespametna, da se boš spustila v ljubimkovanje s šoferjem?"

Lona zalije rdečica pri malo ljubeznivih besedah njene mačeha. Nikdar ni bila posebno prijazna, toda sedaj je bila mnogo bolj ostra kot navadno. Tedaj pa tudi v pekoči zadregi čuti, da ji je pri teh osornih besedah šinila kri v lice. Samo z največjim naporom se toliko zbere, da trdo reče:

EMIL ADAMIČ UMRL

Slovensko kulturno življenje je zadel izredno hud udarec: 6. decembra je smrt ugrabila enega najboljših in najplodovitejših skladateljev ter kulturnih delavcev, Emila Adamiča. Umrl je v ljubljanski bolnici, kjer se je zdravil zaradi vnetja krčnih žil.

Emil Adamič je bil šele 59 let star — rodil se je 25. decembra 1877 v Dobravi pri Ljubljani — in če bi še živel, bi še nedvomno mnogo ustvaril. Bil je izredno delaven do svoje bolezni. Kot glasbeni recenzent ni zamudil nobenega koncerta in kot recenzent za operne predstave je bil na glasu kot naš najboljši glasbeni kritik.

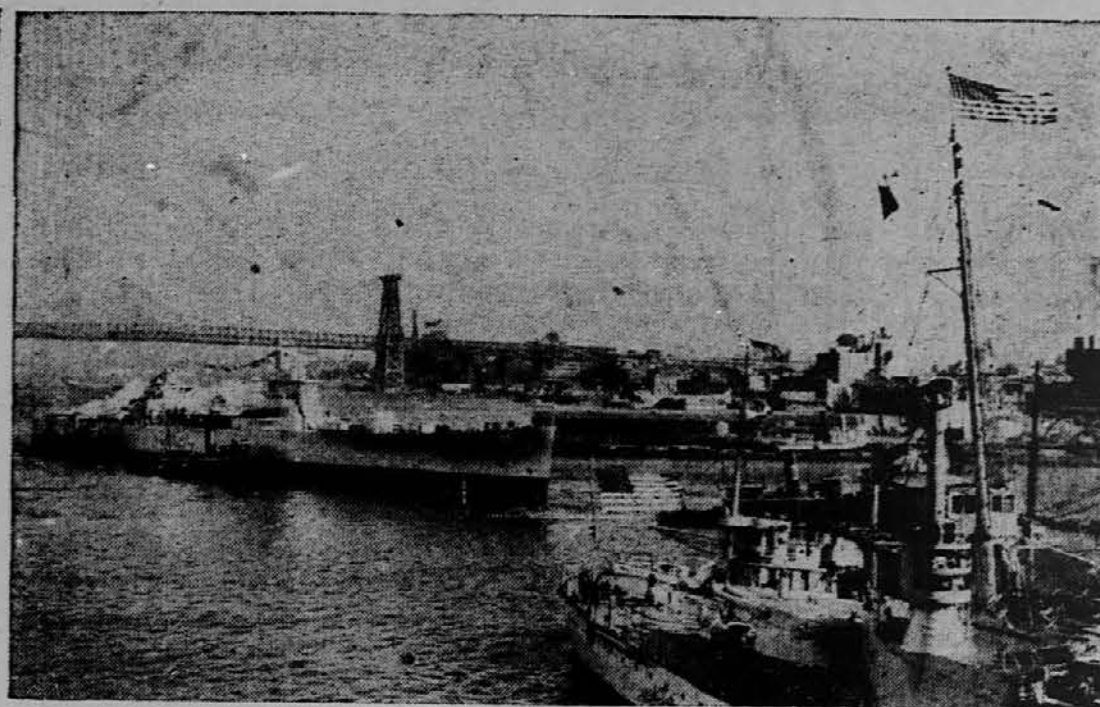
Adamič se je rodil v znani učiteljski rodbini, ki je zelo nadarjena za glasbo. Emil Adamič je kazal že v zgodnji mladosti veliko nadarjenost za glasbo in sroča je bila, da se ji je lahko posvečal, saj je bil oče organist v šentpetrski cerkvi. Adamič je bil šele 10 let star, ko je že stopil v šolo Glasbene matice. Že med šolsko dobo je pisal manjša glasbena dela, ki se nam pa žal niso ohranila. Kakor njegov oče, se je tudi sin posvetil učiteljskemu poklicu, vendar je še naprej vneto gojil glasbo. Na učiteljsko ga je učil petja Foerster. Kot dijak je ustanovil tamburaški zbor in napisal zanj več skladb. Služboval je kot učitelj v Toplicah pri Zagorju, v Kamniku in končno do svetovne vojne v Ciril Metodovi šoli v Trstu.

Njegovo ime je takoj zaslovelo, ko se je predstavil širši kulturni javnosti kot skladatelj v "Novih akordih", kjer je sodeloval 14 let. Med vojno je bil zajet, v ruskem ujetništvu. V Rusiji je poučeval glasbo na učiteljskem in bil je celo ravnatelj konservatorija in povodja državnega pevskega zbora. Ko se je vrnil v domovino, je bil imenovan za profesorja glasbe na državnem konservatoriju. Ustanovil je dijaški pevski zbor, in priredil z njim turneje po državi z velikim uspehom.

Njegovo glasbeno delo služi posebno oceno, saj si je z njim postavil v resnici spomenik nesmrtnosti. Napisal je nad 300 skladb, ki vse uživajo izredno velik sloves.

Advertise in
"Glas Naroda"

NOVA BOJNA LADJA

Nedavno je bila v brooklynski ladjedelnici spuščena v morje najnovejša ameriška bojna ladja "Brooklyn". Nova bojna ladja ima deset tisoč ton ter bo pridružena atlantskemu brodogovju.

ŠPANSKA RODOVINSKA IMENA

Španska rodovinska imena, ki se sedaj po časopisih mnogo pišejo, se navadno napačno pišejo v nešpanskih krajih. Vsak Španec ima prav za prav dve rodovinski imeni. Eno ime dobi po očetu, drugo po materi, kar je za nas nekaj nenavadnega. Ti dve imeni pa se navadno vežeta z besedico "y", kar pomeni po naše "in." Poštevno ime Španca se na primer takole glasi: Gomez y Gonzales. Včasih pa Španci napravijo pri svojih imenih tudi kakšno izjemo. Včasih namreč izpuste veznik "y" ter obe imeni zvežejo s črtico. V inozemstvu pa včasih tudi črtico izpuste ter potem prvo ime imajo za krstno, drugo pa za rodovinsko. Ker pa se včasih krstno ime pri nas rado izpusti, delajo tako tudi pri španskih imenih, kar je potem seveda vso napačno.

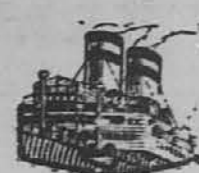
Predsednik madridske vlade se na primer piše Largo Caballero. Largo se je pisal oče, Caballero pa mati. Če bi že hoteli okrajšati, bi morali kvečjemu reči: gospod Largo, nikakor pa ne: gospod Caballero, ker je očetovo ime bistveno. Pri tej priliki imenujem tudi ime umrlega španskega pesnika Blasca Ibanez. Nekateri mislijo, da mu je bilo Blasko ime, da se je pa pisal Ibanez. V resnici pa se je oče pisal Blasco, mati pa Ibanez, zato bi se kvečjemu

CENE DIVJIH ŽIVALI

V londonskem živalskem vrtu se vsako leto izpreminja število živali. Nekaj živali se rodi, nekaj jih pogine, nekaj jih dokupijo, ali zamenjajo, druge pa prodajo. Cene so različne. Med vsemi divjimi živali je najdražji nosorog, saj stane 2,000 funtov šterlingov. Lev je v primeri z njim zelo poceni. Za 20 do 30 funtov šterlingov dobiš že lepega leva. Za slona

se plača sicer do 500 funtov, toda on zna ta denar zaslužiti v nekaj letih, kajti londonski otroci radi jahajo na njegovem hrbtu. Cena živali se ravna po tem, kako dolgo so v Evropi. Uvožena žirafa stane 250 funtov šterlingov, čez leto dni pa že poskoči cena na 750 funtov, ker se malokatera žirafa aklimatizira, ne da bi trpelo njeno zdravje. Aklimatiziran kraljevski tiger se ceni na 100 funtov, puma, hijena, jaguar in leopard pa na 50. Človeške opice so mnogo dražje. Gorila stane 300 do 400 funtov, če je pa srečen par preskoči cena na 1,200 funtov. Par goril je redkost in vsak živalski vrt je ponosen nanj. Gorili Mok in Moina v Londonu sta veljali nad 1,500 funtov. Šimpanzi so po 100 funtov veliki, majhni pa po 30.

V restavraciji londonskega živalskega vrta je zelo veselo, kadar zajtrkujejo skupaj otroci in opice. Te vesele živali pa niso na prodaj, ker privabljajo občinstvo. Krokodili so tem dražji, čim starejši so. Kače prodajajo na metre — meter stane 1 funt. Nad 4 metre dolge kače so pa mnogo dražje, 9 m dolgi python se ceni na 100 funtov. Med pticami so najdražje rajčice in kolibri. Noj stane 100 funtov. Londonski živalski vrt je največji v Evropi, saj je imel pred lanskim 900 sesalec, 1200 plazilec in 2000 ptic. Vse te živali so cenili na 100,000 funtov.

Pišite nam za cene voznih listov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

SHIPPING NEWS

Na parnikih, ki so debelo tiskani, so vrste v domovino izlet pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

5. januarja:
Champion v Havre
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Manhattan v Havre

9. januarja:
Saturnia v Trieste
Lafayette v Havre

13. januarja:
Washington v Havre
Aquitania v Cherbourg

15. januarja:
Bremen v Bremen
Rex v Genoa
Paris v Havre

20. januarja:
Berengaria v Cherbourg
22. januarja:
Europa v Bremen

23. januarja:
Conte di Savoia v Genoa
Champion v Havre
27. januarja:
Aquitania v Cherbourg
Manhattan v Havre

2. februarja:
Bremen v Bremen
Berengaria v Cherbourg

6. februarja:
Paris v Havre
Rex v Genoa

8. februarja:
Europa v Bremen
10. februarja:
Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre

13. februarja:
Conte di Savoia v Genoa
19. februarja:
Bremen v Bremen

20. februarja:
Ile de France v Havre
Saturnia v Trst

24. februarja:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

26. februarja:
Europa v Bremen
27. februarja:
Paris v Havre
Rex v Genoa

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffig
Walsenburg, M. J. Bavuk

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevil, J. Lukanich
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero, in Illinois)

Joliet, Mary Bambich
La Salle, J. Spellch
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Joe Zelenc

KANSAS:
Girard in okolica, Joseph Močnik
MARYLAND:
Kitzmillier, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, Frank Stolar

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gouze
Ely, Jos. J. Peschel
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povke
Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick
NEW YORK:
Gowanda, Karl Strinich
Little Falls, Frank Ma...

OHIO:
Barberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slavnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Krmec
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:
Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, M. Rupa
Export, Louis Supančič
Farrel, Jerry Okora
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polants
Krayn, Ant. Taučič
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zust
Pittsburgh in okolica, J. Pogacar in Philip Progar

STEELTON, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, Fr. Stok
Sheboygan, Joseph Kakeč

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tancher
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik ima potrdilo na svojo, katero je prejel. Zastopnik ne sme priporočati.

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI !!!

IZ BAGDADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani
Vsebina:
Smrt Mohamed Emira; Karavana smrti;
Na begu v Gorop; Drožba En Naz
Cena1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami
Vsebina:
Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Šamarhi; Med Jezidi
Cena1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami
Vsebina:
Amadija; Beg is Ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema
Cena1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani
Vsebina:
Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit;
Ob Vardarju
Cena1.50
Izdajalec: Na lov; Spet na divjem zapadu;
Rešeni mušljoni; Dedici
Cena3.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani
Vsebina:
Kovač Šimen; Zaroka z zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik
Cena1.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

(Dalje prihodnjaj.)